

عنوان مقاله:

تحلیل تغییرات بارش سالانه شمال غرب ایران

محل انتشار:

مجله جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، دوره 23، شماره 3 (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

حسین عساکره - دانشیار اقلیم شناسی، دانشگاه زنجان، زنجان، ایران

رباب رزمی - کارشناس ارشد اقلیم شناسی، دانشگاه زنجان، زنجان، ایران

خلاصه مقاله:

بارش یکی از متغیرترین عناصر اقلیمی است که تغییرات آن میتواند تبعات منفی محیطی، اجتماعی، اقتصادی و حتی فرهنگی برای جوامع بشری داشته باشد. ازاین رو مطالعه تغییرات بارش یکی از کانونهای توجه اقلیم شناسان است. به ویژه افزایش تغییر و تغییرپذیری از اهمیت شایان توجهی برخوردار بوده، میتواند نقش مهمی در پیش بینیهای اقلیمی و در نتیجه مدیریت منابع آب و برنامه ریزیهای بهینه محیطی، اقتصادی و کشاورزی داشته باشد. در تحقیق حاضر تلاش شده است تا رفتار میانگین طولانی مدت (تغییر) و نوسانی (تغییرپذیری) بارش در پهنه شمال غرب ایران ارزیابی گردد. بدین منظور از دادههای ۲۶۰ ایستگاه همدید، اقلیم شناسی و باران سنجی وابسته به وزارت نیرو و سازمان هواشناسی کشور طی دوره آماری ۲۰۰۵ - ۱۹۶۶ (۴۰ ساله)، استفاده شد. با برآزش مدل رگرسیون خطی به روش ناپارامتری، روند بارش بررسی شد. نتایج نشان داد که بارش سالانه دارای رفتاری کاهشی بوده است. روند کاهشی عمدتاً حاصل کاهش بارش طی دهه آخر بوده است. طی دهه چهارم بر خلاف دهه های قبل وسعت پهنه های کم بارش بیش از پهنه های پر بارش بود. این روند کاهشی ۷۲ درصد از پهنه را در بر گرفته است. با تحلیل طیفی مشاهدات بارش، چرخه های معنی دار بارش سالانه در پهنه شمال غرب ایران شناسایی شد. براین اساس، چرخه های سینوسی معنی دار ۲-۳، ۳-۵، ۵-۱۱ و ۱۱ سال به بالا آشکار گردید. گستره وسیعی از پهنه متاثر از چرخه های سینوسی ۵-۱۱ ساله است. طبق تجارب جهانی، وجود این چرخه ها را میتوان به تاثیر عوامل کلان مقیاس اقلیمی - اقیانوسی نسبت داد. برای مثال چرخه های ۲-۳ ساله را عمدتاً به تغییرات دو سالانه (QBO) الگوی بزرگ مقیاس گردش عمومی جو و جریانات مداری و چرخه های ۳-۵ ساله را به پدیده انسو نسبت داده اند.

کلمات کلیدی:

بارش، تحلیل طیفی، روند، شمال غرب ایران، همساز، بسامد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1199455>

